

Messier Klub

Hogy a beígért „rendes” CCD-kamerás földolgozás helyett egy önarképpel jelentke-zünk, annak jó oka van. Amikor a rovatvezető rendezgette az egyébként szépen gyűlő CCD-anyagot, arra lett figyelmes, hogy 2002 tavaszán a megfigyelések 80 szá-zaléka Tuboly Vince nevéhez fűződik. Tuboly Vince a Messier-objektumoknak már több, mint harmadát megörökítette, képeit pedig elküldte az archívum számára, sőt, Messier gömbhalmazait már majdnem hiánytalanul végigfényképezte. Lehet, hogy házi Messier-album van készülőben?

Hogy pedig az eddigi CCD-földolgozásoktól eltérő módon ne a rovatvezető mutassa be a képek alkotóit, hiányosan, fontos részleteket hagyva, elsősorban a műszerek és képföldolgozási technikák leírására szorulva: megkértük Tuboly Vincét, hogy személyesen mutassa be munkáját, és a hozzá vezető út állomásait.

SZABÓ M. GYULA

CCD-kamerával Hegyhátsálon

Csillagászati tevékenységemet 1971-ben kezdtem el teljesen kezdőként, tényleg amatőr módon ismerkedve az égbolt szépségeivel, az egyes égitestek mivoltával, csillaghalmazokkal, csillagködökkel, galaxisokkal. A kezdetleges kis távcső is olyan megkapó, újszerű látványt nyújtott, hogy az égbolt rabjává váltam.

Nagy lendülettel láttam neki az ismeretlen felfedezésének. Minden téma érdekelt, de a mai napig nem tudok betelni a fényes, könnyen észlelhető, ugyanakkor mindig újat és újat adó Messier objektumokkal. Már a kisebb műszerekkel is fokozatos felderítésekbe fogtam, szorgalmasan észleltem az Albireo c. lap mély-ég rovata számára. Aztán már nagyobb távcsővel is (30 cm-es Newton) újra meg tudtam nézni a már ismert halmazokat, ködöket, és egy új világ tárult fel ismét előttem.

Kinek ne lenne olyan álma, hogy a látott mély-ég objektumokat fényképen is megörökítse? Nos ez meglehetősen problematikus, mert állókamerás módszerrel csak néhány Messier fényképezhető (M44, M45), de a látványos képekhez hosszabb expozí-ciót kell alkalmazni, s ekkor már vezetni is kell a kamerát. Így aztán a kézi vezetés vagy még inkább az óragépes vezetés a jó megoldás. Plusz a megfelelő érzé-kenységű film, a jó teleoptika vagy maga a távcsőoptika stb. Mindezen nehézségek ellenére készítettem már mutatós mély-ég felvételeket, amelyek kezdtek hasonlítani a könyvekben látott szép képekhez.

1998. október 23-án ünnepélyes keretek között felavatásra került Hegyhátsálon Horváth Tibor jól felszerelt magán-csillagvizsgálója, a Scutum Csillagvizsgáló. Természetesen újra előtérbe kerültek a Messier-objektumok, s a 260/3200-as Makszutow-Cassegrain nyújtotta igazán szép látványon túl e téren is megkezdtek a 140/500-as

Schmidt–Newton-távcsőre szerelt AMAKAM CCD kamera lehetőségeinek kihasználását.

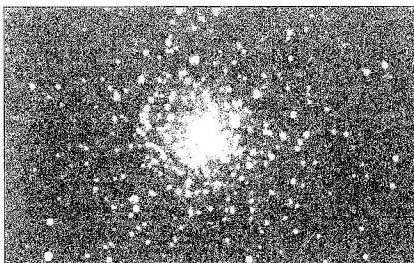
A felvételek kezdtek úgy kinézni, mint a csillagászati könyvekben, nagy távcsővel rendelkező obszervatóriumok által készítettek. Egymást segítve, egymásnak ötleteket adva kialakult egy CCD-s észlelési forma, amelyet jelenleg is alkalmazunk. Nagy segítség a Guide által vezérelt távcső, a pontos óragép. Az elkészült „nyers” felvételeket a CCDOPS, az ASTROART és a PHOTOSHOP szoftverek segítségével leheljük életre, majd őrizve az eredetiséget, addig finomítgatjuk, csinosítgatjuk, amíg a legjobb eredményt el nem érjük. Ennek persze határt szab az AMAKAM CCD-kamera és a felhasznált távcső nyújtotta fizikai lehetőség. Ennek tudatában elégedettek vagyunk eredményeinkkel, de még nem vagyunk megelégedve. További fejlesztéseken törjük fejünket (autoguider, nagyobb felbontású chip stb.), s az anyagiak függvényében a közeljövőben ezekből megvalósulni látszik egy-két dolog.

Néhány CCD-s felvételt ajánlok szíves figyelmükbe! Látják, hogy hova is vezethet egy U/40-es urániás lencséből összeállított távcső?

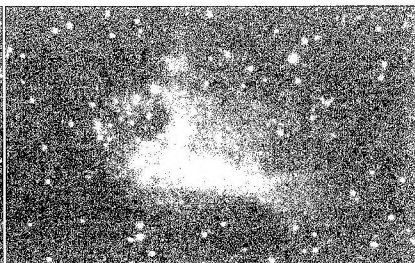
TUBOLY VINCE

Horváth Tibor és Tuboly Vince Messier-felvételeiből

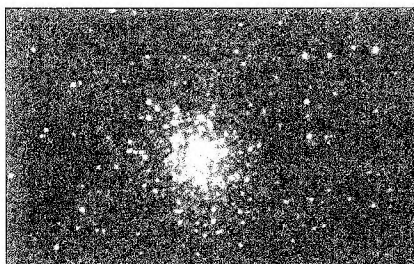
Valamennyi kép 140/500-as Schmidt–Newtonnal és Amakam CCD-kamerával készült.

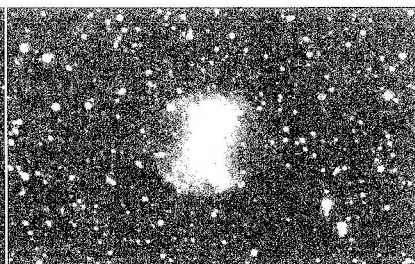
M4 (NGC 6121)
2002.07.05. 4x50 s

M17 (Omega-köd)
2002.07.05. 7x60 s

M22 (NGC 6656)
2002.07.05. 2x20 s

M27 (Súlyzó-köd)
2002.07.05. 5x60 s